

# SIKKERHETS DATABLAD

## STANDARD MED <5% HNO3

Revisjonsdato: 18.09.2015

### 1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

#### 1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliet navn	STANDARD MED <5% HNO3
Produkt type	L05300 ANDRE LABORATORIEKJEMIKALIER
Utgave nummer	1.0

#### 1.2 Identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Anvendelse	Metall- og plasmastandarder. Industriell og profesjonell bruk. Foreta en risikovurdering før bruk.
Anvendelser som frarådes	Begrenset til profesjonelle brukere. Produktet anbefales ikke for privat bruk.

#### 1.3 Opplysning om leverandør av sikkerhetsdatabladet

Leverandør	Holger Hartmann AS Berghagan 3 NO-1405 Langhus Norge Telefon: +47 23 16 94 60 www.holgerhartmann.no post@holgerhartmann.no
E-post	post@holgerhartmann.no
Ansvarlig	Holger Hartmann AS
Utarbeidet av	Sensor Chemcontrol AS
1.4 Nødtelefonnummer	<b>Giftinformasjonen: +47 22 59 13 00.</b>

### 2. FAREIDENTIFIKASJON

#### 2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 1272/2008EC	Ikke et farlig stoff eller en farlig blanding i henhold til bestemmelse (EF) No 1272/2008.
--	--

#### 2.2 Merkningselementer

Faresetninger	EUH210 Sikkerhetsdatablad er tilgjengelig på anmodning.
---------------	---

#### 2.3 Andre farer

Kjemikaliet tilfredsstillter ikke kriteriene for PBT eller vPvB i samsvar med REACH vedlegg XIII.

### 3. SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

#### 3.2 Blandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering	Note	Vekt-%
Salpetersyre ... %	Ec/Nlp nr: 231-714-2 Cas nr: 7697-37-2 Index nr: 007-004-00-1	Ox Liq 3; H272 Skin Corr 1A; H314	B	1-4,99

#### Tegnforklaring

Skin Corr 1A: Etsende for huden.  
Ox Liq 3: Oksiderende væsker.  
Forklaring til relevante faresetninger finnes i seksjon 16.

#### Ingredienskommentarer

Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.  
Klassifiseringen gjelder for hvert enkelt stoff, ikke for produktet.  
Referanser i notene forholder seg til EU forskriften "REGULATION (EC) No 1272/2008 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 December 2008".

Note B: Noen stoffer (for eksempel syrer og baser) slippes ut i markedet som vannoppløsninger med forskjellige konsentrasjoner, og følgelig krever disse oppløsninger forskjellig klassifisering og

# SIKKERHETS DATABLAD

## STANDARD MED <5% HNO<sub>3</sub>

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 18.09.2015

merking da de ikke er like farlige. I stofflisten har oppføringer med note B en generell betegnelse av følgende type: "salpetersyre... %". I slike tilfeller skal leverandøren oppgi oppløsningens konsentrasjon i prosent på etiketten. Med mindre annet er oppgitt, antas det at konsentrasjonen er beregnet i vektprosent.

### 4. FØRSTEHJELPSTILTAK

#### 4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

##### Innånding

Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvsittende stilling. Hvis den skadede ikke puster, gi kunstig åndedrett. Sørg for frie luftveier.

##### Hudkontakt

Skyll umiddelbart med rikelig mengder rennende lunkent vann i 30-60 minutter. (Dersom Diphoterine finnes på stedet, så bruk dette istedenfor vann.) Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.

##### Øyekontakt

Start skylling umiddelbart, ikke utsett start av skylling for å finne en spesifikk skyllevæske. Skyll også grundig under øyelokkene. Fjern eventuelle kontaktlinser. (Dersom Diphoterine finnes på stedet, så bruk dette istedenfor vann.) Fortsett kontinuerlig skylling i 30 minutter. Kontakt lege hvis besvær vedvarer.

##### Svelging

Kontakt lege. IKKE FREMKALL BREKNINGER. Kontakt Giftinformasjonen for vurdering av faren i hvert enkelt tilfelle.

#### 4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

n/a

#### 4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ved ulykke eller uvelhet, ta straks kontakt med lege, vis fram bruksanvisningen eller sikkerhetsdatabladet om det er tilgjengelig.

### 5. BRANNSLOKINGSTILTAK

#### 5.1 Slukningsmidler

##### Passende slukningsmidler

Vanntåke, skum, CO<sub>2</sub> og pulver.

##### Uegnete slukningsmidler

Unngå rettet vannstråle i slukkingsarbeidet.

#### 5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Termisk dekomponering kan føre til frigjøring av irriterende gasser og damper. Ved kontakt med visse metaller (f.eks. sink, aluminium, ) dannes hydrogengass som kan gi eksplosiv blanding sammen med luft.

#### 5.3 Råd til brannmannskaper

Brannmannskap må bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom.

### 6. TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

#### 6.1 Personlige forsiktighetsregler, verneutstyr og nødrutiner

Bruk verneutstyr som beskrevet i seksjon 8.2 i sikkerhetsdatabladet. Beholdere med oppsamlet materiale skal merkes nøye med korrekt innhold. Hold mennesker og dyr unna det forurensede området.

#### 6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Tømming i omgivelsene må unngås.

#### 6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Absorberes med egnet materiale og samles opp. Leveres nærmeste mottakstasjon for destruering.

#### 6.4 Henvvisning til andre avsnitt

Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering.

Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr.

Se avsnitt 12 for informasjon om økologi.

Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.

### 7. HÅNDTERING OG LAGRING

#### 7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat.

#### 7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder uforenligheter

Bør oppbevares stående og i originalemballasje. Emballasjen skal holdes tett lukket. Oppbevares på et godt ventilert sted. Oppbevares kjølig.

#### 7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Metall- og plasmastandarder.

### 8. EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

#### 8.1 Kontrollparametre

# SIKKERHETS DATABLAD

## STANDARD MED <5% HNO<sub>3</sub>

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 18.09.2015

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Ref.	Anm.	År
			mg/m <sup>3</sup>	ppm	mg/m <sup>3</sup>	ppm			
Salpetersyre ... %	231-714-2	7697-37-2	5	2			Norsk	E	2015

### Anmerkning om tiltak- og grenseverdier

Norsk = Grenseverdier for forurensninger i arbeidsatmosfæren. Hentet fra Forskrift om tiltaks- og grenseverdier.

Anmerkning E: EU har en veiledende grenseverdi for stoffet.

### 8.2 Eksponeringskontroll

#### Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett inntak eller feilaktig bruk. Sørg for god arbeidshygiene. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud.

#### Åndedrettsvern

Normalt ikke nødvendig, men ved langvarig eksponering bør åndedrettsvern benyttes. Ved utilstrekkelig ventilasjon eller hvis det er fare for innånding av damper må det brukes egnet åndedrettsvern med kombinasjonsfilter BE (grå/gul) og partikkelfilter P2. Åndedrettsvern med gassfilter kan bare benyttes kombinert med gode rutiner for masketilpassning og filterbytte. Den europeiske standardiseringskomiteens (CEN) standarder EN136, EN140 og EN405 angir åndedrettsvernsmasker, EN149 og EN143 angir filteranbefalinger.

#### Øyevern

Bruk godkjent øyevern. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166.

#### Håndvern

Beskyttelseshansker av nitril eller neopren med med hansketykkelse over 0,35 mm i henhold til standard EN-374.

Ved kontinuerlig kontakt: Hansker med gjennomtrengningstid over 480 minutter.

Ved kortsiktig sprut/eksponering (inntill 30 minutter): Gjennomtrengningstid over 60 minutter.

Hanskenes egnethet og gjennombruddstid vil variere avhengig av de spesifikke bruksforholdene. Undersøk og eventuelt erstatt slitte eller ødelagte hansker. Om kontakt med underarmene er sannsynlig, bruk hansker med mansjetter. Tynne hansker vil gi beskyttelse i kortere tid og bør vanligvis brukes bare én gang og deretter kastes. Tykkere hansker er nødvendig hvis det finnes mekanisk risiko med mulighet for oppskraping eller punktering.

#### Annet hudvern enn håndvern

Bruk egnede verneklær.

#### Annen informasjon

Det er god industriell hygieneprosedyre å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker e. l. som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner. Beskyttelseskrem kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker. Fjern forurensete klær for å unngå hudkontakt. Etter vask av huden påføres fet hudkrem for å erstatte tapt hudfett. Hold god orden.

## 9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

### 9.1 Opplysninger om fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Væske.
Farge	Gul
Lukt	n/a
Luktterskel	n/a
pH (kons.)	n/a
Smeltepunkt/ frysepunkt	n/a
Startkokepunkt og kokeområde	ca. 100 °C
Flammepunkt	n/a
Fordampingshastighet	n/a
Antennelighet (fast stoff, gass)	n/a
Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense	n/a
Damptrykk	n/a
Damptetthet	n/a
Relativ tetthet	1,00 g/ml
Løselighet(er)	n/a
Løselighet i vann	100% (Lett løselig)
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	n/a
Selvantenningsstemperatur	n/a

Databladet er utarbeidet av Sensor Chemcontrol AS - www.sensor.as

# SIKKERHETSATABLAD

## STANDARD MED <5% HNO<sub>3</sub>

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 18.09.2015

Nedbrytingstemperatur	n/a
Viskositet	n/a
Ekspløsjonsegenskaper	n/a
Oksidasjonsegenskaper	n/a
9.2 Andre opplysninger	n/a

### 10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Salpetersyre reagerer med en rekke metaller under utvikling av hydrogengass.
10.2 Kjemisk stabilitet	Produktet kan spaltes under avgivelse av oksygen og varme. Kontakt med brennbare stoffer eller oksiderbare stoffer kan forårsake brann. Kontakt med organiske stoffer kan forårsake eksplosjon. Stabil under normale forhold.
10.3 Mulighet for farlige reaksjoner	Ved eksoterm spalting frigjøres oksyngengass som kan gi næring til brann.
10.4 Forhold som skal unngås	n/a
10.5 Uforenlige materialer	Unngå sterkt oksiderende stoffer.
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Nitrose gasser.

### 11. TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger	
Akutt giftighet	Inntak kan gi etseskader i munn, svelg og mage-tarmkanal.
Hudetsing/ hudirritasjon	Kan irritere huden. Gjentatt eller langvarig hudkontakt kan forårsake irritasjon.
Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Kontakt med øyne kan forårsake irritasjon.
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som allergifremkallende.
Skader på arvestoffet i kjønnseller	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som arvestoffskadende (mutagene).
Kreftfremkallende egenskaper	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som kreftfremkallende.
Reproduksjonstoksicitet	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som reproduksjonsskadelige.
STOT - enkelteksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
STOT - gjentatt eksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
Aspirasjonsfare	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
Annen informasjon	Sannsynlig eksponeringsvei: Hudkontakt. Svelgning. Innånding av støv eller luftpartikler.

### 12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet	Ingen kjent økotoksikologisk effekt.
For ingrediens	<b>salpetersyre ... %</b>
LC50	180 mg/l (Kreps 48 timer)
Referanse	Portmann, J.E., and K.W. Wilson 1971. The Toxicity of 140 Substances to the Brown Shrimp and Other Marine Animals. Shellfish Information Leaflet No.22 (2nd Ed.), Ministry of Agric.Fish.Food, Fish.Lab.Burnham-on-Crouch, Essex, and Fish Exp.Station Conway, North Wales :12 p.
12.2 Persistens og nedbrytelighet	Ikke lett bionedbrytbar (uorganisk forbindelse).
12.3 Bioakkumuleringsevne	Ingen bioakkumulering er indikert. Det forventes ingen skadelige langtidseffekter på vannorganismer.
12.4 Mobilitet i jord	Produktet er oppløselig i vann. Produktet er flytende.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Kjemikaliet inneholder ikke PBT eller vPvB stoffer. Kjemikaliet tilfredsstillt ikke kriteriene for PBT eller vPvB i samsvar med REACH vedlegg XIII.
12.6 Andre skadevirkninger	n/a

### 13. DISPONERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder	
Avfallsgrupper	EAL: *06 01 05 salpetersyre og nitrogenholdige syrer. EAL-kode fastsettes av brukeren basert på anvendelse av produktet. Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.

# SIKKERHETS DATABLAD

## STANDARD MED <5% HNO3

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 18.09.2015

Emballasje	Forurenset emballasje skal behandles som rest-kjemikalier.
Annen informasjon	Tømming i omgivelsene må unngås. Produktet får ikke slippes ut i avløp, vassdrag, grunnvann eller i miljøet.

### 14. TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN-nummer	n/a
14.2 FN-forsendelsesnavn	n/a
14.3 Transportfareklasse(r)	
ADR/RID klasse	n/a
14.4 Emballasjegruppe	n/a
14.5 Miljøfarer	n/a
14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	n/a
14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket	n/a

### 15. OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser og særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for kjemikaliet	<p>FOR-2012-06-16-622 Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP).</p> <p>Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006.</p> <p>Kommisjonsforordning (EU) nr. 453/2010 av 20. mai 2010 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH) vedlegg II (Vedlegg II - "II").</p> <p>ADR/RID Forskrift om landtransport av farlig gods 2015.</p> <p>Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier).</p> <p>ECHA (European Chemicals Agency) C&amp;L Inventory database.</p> <p>Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.</p> <p>Kommisjonsforordning (EU) nr 944/2013 av 23 Mars 2015 (ATP6).</p> <p>Ex-ECB databasen (<a href="http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla">http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla</a>).</p>
15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet	Leverandøren har ikke gjennomført en vurdering av kjemikaliesikkerhet for stoffet eller stoffblandingen.
Annen informasjon	Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.

### 16. ANDRE OPPLYSNINGER

Relevante fare og risiko setninger for hver ingrediens	H272 Kan forsterke brann; oksiderende. H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
Henvisninger til viktig litteratur og spesielle datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.
Forkortelser i dokumentet	N/a - Ikke relevant eller kjent informasjon. EAL - Den europeiske avfallslisten. VPvB - Very Persistent and very Bioaccumulative (require special attention under REACH). PBT - Persistent, Bioaccumulative and Toxic.
Første gang utgitt	22.09.2015
Utskriftsdato	23.09.2015
Annen informasjon	Revidert og kvalitetssikret av: Sensor Chemcontrol AS Storgata 30 3611 Kongsberg Norge Tlf: 32 77 06 60 E-post: <a href="mailto:helpdesk@sensor.as">helpdesk@sensor.as</a> .

--- SIKKERHETS DATABLAD i henhold til EU direktiv 1272/2008EC og 453/2010 ---